

VĂN PHÒNG HỘI ĐỒNG GIÁM MỤC VIỆT NAM

72/12 Trần Quốc Toản, Phường 8, Quận 3

Tp. Hồ Chí Minh – Việt Nam

☎ (84.8) 3820 1829 - Fax (84.8) 3829 5903

Email: vptk.hdgm@gmail.com

THƯ GIẢI THÍCH

V/v Thông báo của Đức cha Chủ tịch Hội Đồng Giám Mục Việt Nam

Kính gửi: Quý đức cha, quý cha, quý tu sĩ, chúng sinh, anh chị em giáo dân

Trong những ngày qua, chúng tôi nhận được nhiều thắc mắc liên quan đến Thông báo ký ngày 30-4-2016, của Đức TGM Phaolô Bùi Văn Đọc, Chủ tịch Hội Đồng Giám Mục Việt Nam, về *tình trạng cá chết bất thường tại Miền Trung Việt Nam*. Đức TGM Phaolô ký thông báo này ngay trước khi lên đường công tác mục vụ tại Pháp. Có thể vì hơi vội vã nên ngài không thể trình bày rõ ràng và chi tiết những suy nghĩ và mong muốn của ngài. Xin gửi đến cộng đồng Dân Chúa thư này để giải thích rõ hơn nội dung thông báo trên.

1. Khi trích dẫn thông điệp *Laudato si'*, số 61, Đức TGM Phaolô dựa trên giáo huấn của Đức Giáo hoàng Phanxicô để khẳng định rằng: Giáo Hội không có chức năng đưa ra một giải pháp cụ thể cho những vấn đề xã hội và khoa học. Tuy nhiên Giáo Hội luôn khuyến khích và cổ vũ cuộc thảo luận chân thành giữa các nhà khoa học nhằm phục vụ công ích.

2. Liên quan đến vấn đề cá chết bất thường tại Miền Trung Việt Nam, Hội Đồng Giám Mục Việt Nam mong muốn chính quyền và các nhà khoa học nghiên cứu, đưa ra câu trả lời trung thực, khách quan và sớm nhất có thể về tình trạng cá chết bất thường, cũng như những nguyên nhân và hậu quả của nó trên hệ sinh thái và đời sống người dân.

3. Hội Đồng Giám Mục Việt Nam bày tỏ ước mong chia sẻ những thống khổ của người dân ven biển Miền Trung, cũng như nỗi âu lo trước tình trạng ô nhiễm môi sinh trên đất nước Việt Nam. Cũng vì thế, chúng tôi mong muốn nhà cầm quyền đền bù thích hợp cho những thiệt hại người dân phải chịu, đồng thời cùng cố định hướng phát triển kinh tế bền vững, chứ không thể chủ trương phát triển kinh tế bằng mọi giá, để lại những hậu quả nghiêm trọng trên môi trường sinh thái, không những cho người dân hôm nay mà cả những thế hệ tương lai.

4. Người dân có quyền được biết những gì liên quan đến đời sống của họ cũng như vận mệnh của đất nước. Tuy nhiên, để có được cuộc đối thoại chân thành và cởi mở giữa người dân và nhà cầm quyền, cần tạo được bầu khí ôn hòa và bình tĩnh để hai bên có thể lắng nghe nhau trong sự tôn trọng lẫn nhau. Do đó, bạo lực dưới bất cứ hình thức nào, từ cả hai phía, đều không góp phần giải quyết vấn đề cách thấu tình và đạt lý.

TP. Hồ Chí Minh, ngày 16 tháng 5 năm 2016

Trần Hữu Nguyễn Anh Tuấn

Chánh Văn phòng HĐGMVN

Đằng sau "Thư giải thích" của Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam

Mẹ Đốp

Ngày 16/05/2016, Văn phòng HĐGMVN đã ra văn thư giải thích Thông báo ngày 30/4/2016 của Đức Tổng Giám mục Phaolô Bùi Văn Đọc, Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam. "Văn thư" có đoạn viết:

"Trong những ngày qua, chúng tôi nhận được nhiều thắc mắc liên quan Thông báo ký ngày 30-04-2016, của Đức TGM Phaolô Bùi Văn Đọc, Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam, về tình trạng cá chết bất thường tại miền Trung Việt Nam. Đức TGM Phaolô ký Thông báo này ngay trước khi lên đường công tác mục vụ tại Pháp. Có thể vì hơi vội vã nên Ngài không thể trình bày rõ ràng và chi tiết những suy nghĩ và mong muốn của ngài".

Người Việt Nam chúng ta có câu: "Bút sa gà chết" với ý nói người viết phải chịu trách nhiệm về những điều đã mình viết và nói ra. Và điều đó lại càng nhân lên mức độ và tầm quan trọng khi người nói và viết ra đó ở cương vị đức cao vọng trọng, là thủ lĩnh tinh thần của hàng triệu người.

Có thể xét về hàng giáo phẩm trong đạo Công giáo thì vị Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam hiện tại chỉ là hàng Giám mục chứ chưa lên đến hàng Hồng y như Hồng y Nguyễn Văn Nhơn, Tổng Giám mục Tổng Giáo phận Hà Nội và Hồng y Phạm Minh Mẫn, nguyên Tổng Giám mục Tổng Giáo phận TP Hồ Chí Minh, nhưng Tổng Giám mục Bùi Văn Đọc đang nắm giữ một cương vị quan trọng nhất trong cơ cấu tổ chức bộ máy giáo hội Công giáo tại Việt Nam; tiếng nói của ông vì thế cũng trở nên có trọng lượng và định hướng đường hướng phát triển của giáo hội, ít nhất là trong một thời điểm cụ thể.

Theo dõi nội dung *Thư giải thích* được Văn phòng Hội đồng Giám mục Việt Nam loan báo nói trên không thể khiến những người theo dõi không phải suy nghĩ. Thậm chí có người còn cho đó là một BẢNG CHỨNG thể hiện sự bất nhất và thiếu thận trọng trong cung cách điều hành quản lý của Tổng Giám mục Bùi Văn Đọc.

Theo đó, nếu như trong bản Thông báo ra ngày 30-04-2016, ông đã khuyến khích cộng đồng dân chúa tại Việt Nam (bao gồm các chức sắc, chức việc, tu sỹ nam nữ và giáo dân) cần tránh những sự nôn nóng, manh động khi diễn tả lo lắng và sự bức xúc của cá nhân về thảm họa cá chết hàng loạt tại vùng biển một số tỉnh miền Trung: *"Trong lúc này, xin quý cha và anh chị em giáo dân, khi diễn tả những lo lắng và bức xúc của mình, tránh những hành động quá khích, dẫn tới xung đột, ảnh hưởng tới sản xuất, giao thông, vi phạm pháp luật"*. Nhưng ở *"Thư giải thích"* lại đặt vấn đề cho rằng đã có một sự vội vã nhất định trong việc ra Thông báo bởi thời điểm ra thông báo cũng là thời điểm ngay trước chuyến công tác mục vụ của người đứng đầu Hội đồng Giám mục Việt Nam. Đây cũng là căn nguyên để nhiều người tin rằng Tổng Giám mục Bùi Văn Đọc sẽ tiến tới phủ nhận, phủ tay những điều đã được nói đến trong bản Thông báo trước đó (?)

Thông thường, đã là con người thì sẽ không tránh khỏi những khiếm khuyết, đó cũng là căn nguyên lí giải tại sao con người lại luôn có khát vọng hoàn thiện, làm chủ chính thể giới mình đang là một bộ phận trong đó. Vậy nhưng, câu hỏi đặt ra ở đây là liệu sự khiếm khuyết được nói đến có giới hạn cho phép không hay nó là vô tận? Hay nói cách khác, sẽ hoàn toàn cho phép sự khiếm khuyết ấy được xảy ra trong điều kiện, hoàn cảnh cho phép. Nhưng với một thảm họa ô nhiễm môi trường như tại miền Trung vừa qua thì đây không còn là một sự việc bình thường để khiến một vị chủ chăn tối cao của một giáo hội lớn như đạo Công giáo tại Việt Nam thiếu thận trọng hay nghĩ suy trước khi chính thức lên tiếng? Cho nên, nếu nói rằng vì vội vã đi Pháp, TGM, Chủ tịch HĐGM Việt Nam Bùi Văn Đọc đã không thể trình bày rõ ràng suy nghĩ và mong muốn của ngài để tiến tới phủ nhận những gì đã nói ra tại bản Thông báo ra ngày 30-04-2016 thì e rằng chính lí do này đã làm giảm tầm cũng như uy tín của Ngài Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam. Và không lẽ, Vị Tổng Giám mục Bùi Văn Đọc không thể ý thức được tầm quan trọng, tính hệ trọng của vấn đề được nói đến mà suy xét kỹ lưỡng và thận trọng hơn (?)

Tuy nhiên, đọc "thư giải thích" có một chi tiết mà không thể không nói đến, đó là mặc dù Văn thư ngày 16/05/2016 của Văn phòng Hội đồng Giám mục Việt Nam hướng đến "giải thích" và "thanh minh" cho bản Thông báo ngày 30/04/2016 của Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam. Song "Thư giải thích" lại không hề đề cập tới chi tiết được cho là rất tích cực trong bản Thông báo: *"Trong lúc này, xin quý cha và anh chị em giáo dân, khi diễn tả những lo lắng và bức xúc của mình, tránh những hành động quá khích, dẫn tới xung đột, ảnh hưởng tới sản xuất, giao thông, vi phạm pháp luật"*. Theo cách hiểu này thì hoặc là nội dung được trích dẫn ở trên vẫn được Ngài Chủ tịch Hội đồng

Giám mục Việt Nam khuyến khích cộng đoàn dân Chúa tiếp tục thực hiện; hoặc "thư giải thích" cố tình né tránh, lấp liếm nội dung đã đề cập trước đó.

Song khi theo dõi, 04 nội dung được giải thích sau đó thì hẳn đã nhiều người đã bất ngờ bởi suy cho cùng nó hoàn toàn tương đồng với nội dung đã khuyến khích trước đó (trong bản Thông báo ngày 30-04-2016). Nghĩa là ngài Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam vẫn kêu gọi tiến tới một *"cuộc thảo luận chân thành"*, *"cần tạo được không khí ôn hòa và bình tĩnh để hai bên có thể lắng nghe nhau trọng sự tôn trọng lẫn nhau"*. Văn thư cũng cho biết: *"bạo lực dưới bất cứ hình thức nào từ hai phía, đều không giải quyết vấn đề cách thấu tình và đạt lý"*.

Nói như thế để thấy rằng, đã có một sự mâu thuẫn trong cách diễn đạt trong "Thư giải thích" của Văn phòng Hội đồng Giám mục Việt Nam. Nếu như đầu "Thư giải thích" lấy lí do cho rằng: vì vội vã tham gia chuyến công tác mục vụ tại Pháp nên chưa thể "trình bày rõ ràng và chi tiết những suy nghĩ và mong muốn của ngài" thì đồng nghĩa với việc Tổng Giám mục sẽ đi đến phủ nhận những nội dung được nói trước đó với một lí do được đánh giá là rất đổi lảng xẹt và tầm thường. Thì 04 nội dung được nói đến trong Thư giải thích lại không cho thấy điều đó, mà có chăng chỉ làm rõ, nói thêm về những điều đã được đề cập trong bản Thông báo trước đó!

Chính vì vậy, với những điều đã được chỉ ra không loại trừ "Thư giải thích" được Văn phòng Hội đồng Giám mục Việt Nam ra đời do sức ép của một số Giám mục, Linh mục lên Ngài Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam. Việc cố tình lập lờ, thiếu thống nhất trong diễn đạt cũng là cách Ngài Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam (thông qua Văn phòng Hội đồng Giám mục) xoa dịu những cái đầu nóng đang lên án khi cho rằng người đứng đầu Giáo hội đang đứng về phía chính quyền thay vì nói tiếng nói của giáo hội. Và xin thưa rằng, với cách ứng xử được cho là khôn ngoan này, chúng ta hoàn toàn dễ hiểu tại sao ngài Tổng Giám mục, Chủ tịch Hội đồng Giám mục Việt Nam Bùi Văn Đọc nhận được sự cảm thông của các nhà chức trách Việt Nam.

Hay nói cách khác, trong tình huống này, Tổng Giám mục Bùi Văn Đọc đã có một sự hóa giải rất đổi tài tình khi vừa dẹp bỏ những sức ép từ phía giáo hội lên mình nhưng đồng thời vẫn thể hiện được chính kiến, tiếng nói của mình đối với một vấn đề mà ông rất đổi xem trọng. Và tin chắc, một người Công giáo thực sự chân chính chắc sẽ biết cách hành xử đúng đắn khi tiếp cận "Thư giải thích" này!